

Alapadatok

Projekt / Óraterv / Feladat címe: Fejezetek a magyarországi zsidóság 19-20. századi történetéből

Iskola: Centropa-továbbképzés 2022.09.17.

Város: Pápa

Tanár (ok) neve: Györke- Horváth Tünde, Dr. Paár Ádám Ferenc, Káldi Andrea, Kovács Dóra, Nagy Adrienn, Schütz Edit, Zsuhárné Stampfel Edit

Résztevő diákok

Diákok száma: 25

Életkor: 17-18 év

Évfolyam: 11.

Pedagógiai célok

Milyen problémára, kihívásra reflektál a foglalkozás? Mi az óra központi kérdése?

Miért éppen a zsidók tettek meg mindet beolvadásukért a 19. századi Magyarországon?

Milyen tantervi követelményekhez kapcsolódik az óraterv?

Történelem: Nemzetiségi kérdés a dualizmus kori Magyarországon. Zsidó egyenjogúsítás története.

A magyar társadalom a dualizmus korában.

Földrajz: demográfiai ismeretek

Etika: tolerancia, elfogadás

Média: A napfény íze c. film

Milyen tudást, ismeretet szereznek a diákok az óra során?

A tanulóknak látniuk kell, hogy a dualizmus történelmünk egyik legsikeresebb korszaka, hiszen ekkor alapozták meg a modern polgári államot, modernizálták az oktatást és a gazdaságot. Belátja, hogy a hazai zsidóság nemcsak a gazdaság, hanem a kultúra, a tudomány és az egészségügy területén is fontos szerepet játszott.

Milyen készségeik, kompetenciáik fejlődnek?

Jegyzetelés, szövegértés, kommunikáció, együttműködés képessége, empátia, tolerancia fejlesztése, kritikai gondolkodás

Alkalmazott segédanyagok és eszközök

Bevezetés a magyar zsidó történelembe .In:

<https://www.centropa.org/en/centropa-cinema/introduction-hungarian-jewish-history>

Bárány Róbert fényképe: https://www.wikiwand.com/hu/B%C3%A1r%C3%A1ny_R%C3%B3bert

Bárány Róbert tevékenysége: In:

<https://www.sopronmedia.hu/cikkek/a-nobel-dijjal-kituntetett-hadifogoly-barany-robot>

Pap Károly tevékenysége: [https://www.wikiwand.com/hu/Pap_K%C3%A1r%C3%B3ly_\(%C3%ADr%C3%B3ly\)](https://www.wikiwand.com/hu/Pap_K%C3%A1r%C3%B3ly_(%C3%ADr%C3%B3ly))

Kornfeld Ferenc: <https://www.centropa.org/hu/biography/kornfeld-ferenc>

Ács Sándor: <https://www.centropa.org/hu/photo/acs-sandor-0>

Sztójay Döme fénykép és tevékenység: In: <http://www.bibl.u-szeged.hu/bibl/mil/ww2/who/sztjay.html>.

Szálasi Ferenc. In: <http://www.bibl.u-szeged.hu/bibl/mil/ww2/who/szalas.html> utolsó letöltés: 2022.09.17.

A foglalkozás / projekt / feladat menete lépésről lépésre

Tervezett tevékenységek, időbeosztás:

I. **Óra témájának felvezetése:** Miért éppen a zsidók tettek meg az itt élő népcsoportok közül mindent beolvadásukért a 19. századi Magyarországon?

II. Film előkészítése:

1. A következő fogalmak megbeszélése. Idő: 3 perc

- a) **Fogalmak:** nacionalizmus, nemzetiségek, idegengyűlölet, holokauszt, asszimiláció, dualizmus, Osztrák-Magyar Monarchia, emigráció, kommunizmus, diktatúra,
- b) **Munkaforma:** páros
- c) **Tevékenységek:**
 - Tanár páronként két fogalomkártyát és két fogalommagyarázatot ad a pároknak.
 - Tanuló: A tanulók telefonjuk segítségével megkeresik az interneten a fogalommagyarázatot vagy önállóan magyarázatot szerkesztenek hozzá.
- d) **Pedagógia cél:** Előzetes ismeretek aktivizálása, digitális kompetencia fejlesztése
- e) **Eszközök:** előzetesen elkészített fogalomkártyák, és fogalommagyarázatok. Az osztálylétszám miatt több pár ugyanazt a fogalompárt kaphatja, ezért a különböző fogalmak különböző színű kártyára kerülnek.

2. A fogalmak közös megbeszélése: Idő: 3 perc

- a) **Munkaforma:** közös megbeszélés
- b) **Tevékenységek:**
 - Tanár: Irányítja a megbeszélést.
 - Tanulók: Felolvassák fogalommeghatározásaikat, azokat megbeszélik.
- c) **Pedagógiai cél:** Előzetes ismeretek aktivizálása, ismétlés, megerősítés a film jobb megértése érdekében. Kommunikáció fejlesztése

3. Csoportalakítás: 2 perc

- a) **Munkaforma:** csoportos
- b) **Tevékenységek:**
 - Tanár: A filmben szereplő 6 személy fényképét előzetesen QR-kóddal látja el, majd szétvágja.
 - Tanulók: A diákok választanak egy-egy mozaikot és kirakják a hat fényképet. Egy-egy kép kirakásában szereplő tanulók alkotnak egy-egy csoportot.

4. Hipotézisek: Idő: 4 perc

- a) **Munkaforma:** csoportmunka
- b) **Tevékenységek:**
 - **Tanár:** Kiosztja a kirakott képekhez készült kérdéseket.
 - **Tanulók:** A kérdések alapján megfogalmazzák a képeken ábrázolt személlyel kapcsolatos feltevéseiket.
- c) **Eszközök:** Feladatlap a következő kérdésekkel: *Mikor készült a kép? Hány éves a képen látható személy? Melyik társadalmi rétegbe sorolható? Mi a foglalkozása? Milyen belső tulajdonságokkal rendelkeznek. Minimum három belső tulajdonságot sorolj fel!*
- d) **Pedagógiai cél:** Előzetes ismeretek aktivizálása, kritikai gondolkodás fejlesztése

III. Film megtekintése Idő: 7:07 perc

- a) **Munkaforma:** frontális, közös
- b) **Tevékenységek**

Tanár: Elindítja a számítógépet a film lejátszásához. A film lejátszása után felszólítja a tanulókat, hogy vessék össze a hallott információkat a saját feltevéseikkel. A feladat végén összefoglalja a tanulságot: „Addig nem alkothatunk véleményt senkiről, amíg meg nem ismerjük.”

Tanulók: Megnézik a filmet, közben magukban összevetik feltevéseiket a filmben látottakkal és az ott szereplő információkkal
- c) **Eszközök:** számítógép, hangszóró, projektor
- d) **Pedagógiai cél:** A feltevések és a hallott információk összevetése, kritikai gondolkodás fejlesztése.

IV. A képeken és a filmen szereplő személyek megismerése. Idő: :8 perc.

- a) **Munkaforma:** csoportos
- b) **Tevékenységek:**
 - **Tanár:** Megkéri a csoportokat, hogy fordítsák meg a kirakott képet és a hátoldalon lévő QR-kódot olvassák le telefonjuk segítségével. Megkéri a diákokat, hogy írják fel az adott személy nevét és jegyzeteljék le az adott személy életének fontos fordulópontjait, foglalkozását, jelentőségét, sorsát (munkaszolgálat, koncentrációs tábor stb.). A csoportok közt sétál, koordinál, segít. A felsorolt szempontokat prezentációban kivetíti.
 - **Tanulók:** Telefonjuk segítségével leolvassák a QR-kódot. A kód a képen szereplő személy fényképéhez és a róla szóló információk oldalhoz navigálja a diákokat. A diákok felírják a személy nevét és írásban rögzítik a legfontosabb információkat (adatok, foglalkozás, jelentőség, személyes sorsuk (munkaszolgálat, koncentrációs tábor).
- c) **Eszköz:** Okostelefon
- d) **Pedagógiai cél:** Információszerzés, szövegértés, lényeglátás, együttműködés fejlesztése

V. Tudásmegosztás Idő: 8 perc

- a) **Munkaforma:** csoportos és pármunka
- b) **Tevékenység:**

Tanár: Minden csoport asztalára letesz egy borítékot. A borítékból a tanulók 1-től 4-ig sorszámot húznak.

Tanuló: Minden 1. sorszámú tanuló összeül és egymásnak megtanítják saját személyük élettörténetét. Ugyanígy összeülnek a 2., 3., és 4. sorszámú tanulók és megtanítják saját személyük élettörténetét.
- c) **Pedagógiai tevékenység:** tudásmegosztás, kommunikáció fejlesztése

VI. Összefoglalás. Idő: 8 perc

1. **Munkaforma:** egyéni és közös, frontális munka
2. **Tevékenység:**
 - **Tanár:** Megkér minden csoportból egy-egy tanulót, hogy foglalja össze a hat személy életének legfontosabb mozzanatait a kivetített szempontok alapján. Az összefoglalások után házi feladatnak adja, hogy a tanulók nézzenek utána, hogy ki volt a filmben megemlített Jaross Andor, Endre László, Baky László
 - **Tanuló:** A tanulók összefoglalják a filmben szereplő személyek (Bárany Péter, Pap Károly, Ács Sándor, Kornfeld Ferenc, Sztójay Döme, Szálasi Ferenc) életét.

VII. Reflektálás. Idő 2 perc

A tanár összefoglalja az órát. Utal arra, hogy a magyarországi zsidók is magyarok. Dolgoztak, tehát felelősséggel viseltettek a közösségért, az országért. Szerettek, kapcsolataik, gyermekeik voltak, tehát EMBEREK is voltak. A társadalmi hovatartozásukat kiemeli. Utal arra, hogy a korszak összes társadalmi rétege képviselteti magát a hazai zsidóságon belül. Felhívja a figyelmet, hogy a megfelelési szándék hiábavaló volt, hiszen a hazai zsidóság sorsa megpecsételődött. Utal arra, hogy 1945 után a visszatértek próbáltak túlélni. Az itt maradók tovább éltek az életüket az összes nehézség ellenére és megfelelni annak a hazának, amely nem állt ki értük és kivetette őket.

Végeredmények, produktumok

Mi az óra eredménye? Elkészül-e valamilyen kézzel fogható produktum?

A diákok megértik, hogy a Magyarországon élő zsidó emberek épp olyanok voltak, mint a magyarok. Emberek voltak, akik dolgoztak, szerettek, gyermeket neveltek. Leszámolnak azzal az előítéllettel, hogy a zsidók nagyon gazdagok. Látják, hogy a magyarországi zsidók körében is megtaláljuk a dualizmus korszakának összes társadalmi rétegét. (nagypolgár, közép és kispolgár, paraszt, polgári középosztály, munkás)

Dokumentáció

Dokumentáljátok valamilyen formában az órát (pl. fotók, videók, esszék stb.)? Ha igen, örömmel vesszük, ha elkülditek nekünk.

-

Értékelés

Hogyan fogod értékelni a diákok munkáját?

A legaktívabb csoport tagjai órai munkájukra jelest kapnak. Az egyéni összefoglalásokat szóbeli jeles felelettel értékelem.

Egyéb

Van-e bármi, amit hasznos tudnunk erről az óratervről?

Az óraterv bevezetheti a második órát, amely a magyarországi zsidóság emancipációjának kérdésével foglalkozik. Emellett az óra előkészítheti Budapest világvárossá fejlődését, melyben kiemeljük a magyarországi zsidó nagypolgárság irányító szerepét. Az óraterv használható etika és osztályfőnöki órákon, ahol az egyén és közösség, közösség és ország viszonyát, bűnbakképzés, kollektív felelősséget, gyűlöletkeltést dolgozzák fel a kollégák a diákokkal.